

Sınai Mülkiyet Kanunu

Bu kanun ile marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin hakların korunması ve bu suretle teknolojik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Bu kanun ile Türk Patent Enstitüsü'nün adı "Türk Patent ve Marka Kurumu" olarak değiştirilmiştir. Ayrıca kanun; marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin hak tanınmaları, kapsamaları, başvurular, itirazlar, tescil ve tescil sonrası işlemleri, hakkın sona ermesi ve bu hakların ihlaline dair hukuki ve cezai yaptırımlar düzenlemektedir.

Markalarla ilgili olarak;

- Marka olarak tescillenmesi gereken işaretlerin grafiksel gösterim şartı "marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılabilir ve yayımlanabilecek şekilde sicilde gösterilebilir olması" şeklinde değiştirilmiştir. Dolayısıyla terminoloji AB Markalar Yönetmeliği ile uyumlu hale getirilmiştir.
- Türk Marka Hukuku'na "birlikte var olma ilkesi" getirilmiştir. Buna göre, aynı veya aynı edilemeyecek derecede benzer markaların Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından re'sen mutlak ret gerekçesi teşkil etmesine engel olmak için birlikte var olma anlaşmaları ve muvafakatnameler kabul edilecektir.
- İtiraz süresi üç aydan iki aya indirilmiştir.
- Yakın zamanda Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Paris Sözleşmesi anlamındaki tanınmış markaların korunması, nispi ret ve hükümsüzlük nedeni olarak yeniden getirilmiştir.
- Kötü niyet, ayrı bir itiraz ve hükümsüzlük nedeni olarak düzenlenmiştir.
- Coğrafi işaretleri içeren işaretler, marka olarak tescil edilemeyecektir.
- Aynı edicilik kriterlerine ilişkin terminoloji, AB marka mevzuatına benzer şekilde değiştirilmiştir.
- Hükümsüzlük talebine ilişkin beş yıllık süre ayrı bir hükümlerle düzenlenmektedir.
- Kullanılmama nedeniyle iptal talepleri Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından görülecektir. Ancak, bu maddenin uygulanma tarihi ek bir hüküm ile 7 yıl ertelenmiştir. Bu nedenle 2023 yılına kadar iptal davaları Fikri ve Sınai Haklar Mahkemeleri'nde açılmalıdır.
- Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde yapılan itiraz işlemleri sırasında, itiraz eden taraf, başvurulan talep ettiği takdirde, itiraza dayanak gösterdiği ve en az beş yıldır tescilli olan markaların kullanılmamasını ispatlamak veya kullanılmamasına bunun için haklı gerekçe sunmakla yükümlüdür. Kullanılmama ya da kullanılmamasının haklı gerekçesi ispatlanamazsa itiraz reddedilecektir. Bu talep, tecavüz davalarında savunma olarak da kullanılabilir.

Tasarımlar ile ilgili olarak;

- İlgili bölümün başlığı "Endüstriyel Tasarımlar" iken "Tasarımlar" olarak değiştirilmiştir ve endüstriyel olup olmamasına bağlı olarak tüm tasarımlar koruma altına alınacaktır.
- Tasarım başvurular için yenilik incelemesi getirilmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu bu incelemeyi re'sen yapacak ve ardından başvurunun yayımlanıp yayımlanmayacağına karar verecektir.
- İtiraz süresi altı aydan üç aya indirilmiştir.

- Tescilsiz tasarımlar, topluluk tasarımlarıyla ilgili Konsey Tüzüğü'nün 11. maddesine uygun olarak kamuya sunumlarından itibaren üç yıl korunacaktır.
- Ayırt edicilik kriteri, "önemli fark" iken "fark" olarak değerlendirilmiştir.
- Görünmeyen parçalar / aksamalar (örneğin bir motorun parçaları) tasarım olarak tescil edilemez.
- İtiraz gerekçeleri genelleştirilmiştir. "Kötü niyet" ve "başkasına ait bir fikri mülkiyet hakkının izinsiz kullanımı" da itiraz gerekçeleri arasına eklenmiştir.

Patentler ile ilgili olarak;

- EPC'nin 101. maddesiyle uyumlu olarak, patent verildikten sonra bir itiraz sistemi getirilmiştir. Bu sistemin devreye girmesiyle, patent sahipleri ilk patent verilmesi kararından sonra itiraz safhasında patenti iptal hakkına sahip olacaklardır.
- Mahkemeler, ilk patent verilme kararından sonra, itiraz süreci Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde devam ederken hükümsüzlük talebine ilişkin olarak karar veremez. Bununla birlikte, bu düzenleme yalnızca ulusal patent başvuruları için geçerlidir. Avrupa patentleri için ise, EPO'nun patent verilebilirliğe ilişkin incelemesi sırasında üçüncü kişiler ulusal mahkemelerde hükümsüzlük davası açabileceklerdir.
- KHK'nin önceki kullanım hakları, bir patentin ve hizmet buluşunun kullanılabilir / uygulanabilir olması zorunluluğuna ilişkin belirsiz hükümleri geliştirmiştir.
- Patent hakkı tecavüzlerinde öngörülen tüm cezai yaptırımlar kaldırılmıştır.
- Zorunlu lisanslama gerekçeleri genelleştirilmiştir. Özellikle, Kanunla, "kullanımın ulusal pazarın ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olmaması" halinde patentin kullanımını halinde dahi zorunlu lisanslama talep edilebileceği öngörülmektedir.

Coğrafi İşaretler ile ilgili olarak;

- Coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adı düzenlemesidir. Kanunda coğrafi işaret tescil sonrası ilan sadece Bülte'de yayımlanması düzenlenmiştir. 555 sayılı KHK'deki 10 yıl yerine coğrafi işaret denetim raporları tescilin Bülte'de yayımlandığı tarihten itibaren yılda bir TPE'ye sunulması şeklinde değiştirilmiştir.

Ortak Hükümler Bakımından;

- Bir marka / patent / tasarım hakkı sahibi, öncelikli hak sahibinin açtığı tecavüz davasında tescilli bir hakkın savunma olarak artıkları süremeyecektir. Dolayısıyla, bir tescile sahip olmak tecavüz olmadığı anlamına gelmemektedir.
- Fikri Mülkiyet hakları bakımından kabul edilen "ulusal tükenme" ilkesi, "uluslararası tükenme" olarak değiştirilmiştir.

[Kanun metninin tamamına ulaşmak için tıklayınız](#)